

Η Φ Α Ρ Ι Σ

Εκδίδεται από τον Σύλλογο Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος

ΕΔΡΑ: Ξηροκάμπι Σπάρτης

●
Συντακτική Επιτροπή: Γεώργ. Θ. Καλκάνης, Θεόδ. Σ. Κατσουλάκος, Παναγ. Η. Κομνηνός

●
Επιμελητής έκδοσης: Σταύρος Θ. Κατσουλάκος, Συρακουσών 101, Λαμπρινή, Αθήνα, τηλ. (01) 25 15 864

Ταμίας: Ιωάννης Π. Κονίδης, Ξηροκάμπι, τηλ. (0731) 35 029

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:

Εσωτερικού ετήσια Δραχμές 1.500

Εξωτερικού ετήσια Δολάρια Η.Π.Α. 25

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
<i>Ευγενίας Κονίδη, Ένας Άγγλος στην περιοχή μας</i>	3
<i>Ν. Καπετανάκου, ΟΧΙ. Οκτώβρης 1940</i>	6
<i>Δ. Λάσκαρι, Περί Φιορέτου</i>	7
<i>Ν. Μπουραζέλη, Αμήχανος ρόλος Σαμαρείτη στ' Άγραφα</i>	8
<i>Θ. Σ. Κατσουλάκου, Νικόλαος Μπουραζέλης</i>	8
<i>Γ. Π. Κ., Τοπικό Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών</i>	9
<i>Σταυρούλας Ηλ. Χριστόγαμβρου, Χριστούγεννα στην Κουμουστά</i>	10
<i>Τ. Δ. Βολτή, Ο Καλογιάννος</i>	11
<i>Καλομοίρας Κουτσουμπού-Κονίδη, Ο Ταύγετος και ο κ. Ταύγετος</i>	13
<i>π. Γ. Λάτση, Το δεύτερο κωδωνοστάσιο της Αγίας Τριάδας Ξηροκαμπίου</i>	14
<i>Βούλης Φραγκή-Σκληρού, Χαρίλαος Προκοπίδης</i>	15
<i>Γ. Κατσουλάκου, Γεώργιος Ι. Βολτής</i>	15
<i>Αιμιλίας Παπαδάκου, Για το Δημήτρη Δικαϊάκο</i>	16
<i>Συνδρομές</i>	17
<i>Η. Μ. + Β. Χ., Της αγοράς</i>	18
<i>Δ. Κ., Τιμή στο δάσκαλο</i>	18
<i>π. Γ. Λάτση, Η Παναίτσα της Κουμουστάς</i>	18
<i>Δ. Κ., Αρχαιολογικά ευρήματα</i>	19
<i>Τα νέα μας</i>	19

ΒΕΩΦΥΛΛΟ :

Η Αγία Τριάδα του Ξηροκαμπίου με το νέο καμπαναριό. Το πρώτο είχε κατασκευαστεί το 1929.

Η Φ Α Ρ Ι Σ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΦΑΡΙΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ΄ - ΤΕΥΧΟΣ 30ο - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001

Ένας Άγγλος στην περιοχή μας

Ο William Martin Leake (1777-1860) επισκέφτηκε τη χώρα μας αρχές του 19ου αι. και περιέλαβε τις εντυπώσεις του στο γνωστό έργο «Ταξίδια στο Μοριά», που εκδόθηκε μερικές δεκαετίες αργότερα στο Λονδίνο. Από το βιβλίο του αυτό είναι και το παρακάτω απόσπασμα.

MARTIOS 25.— Επισκέπτομαι πάλι το κάστρο του Μυστρά, βγαίνοντας έξω από τον ευθύ δρόμο, και κατεβαίνοντας γύρω από το λόφο, που είναι αρκετά απομονωμένος, και μετά μέσα από το απόκρημνο άνοιγμα του Παντελεήμονα στο νότιο τμήμα της πόλης· αυτός είναι και ο συντομότερος και πιο ευκολοανέβατος για το κάστρο.

Τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο όμορφο από τη θέα αυτής της κατηφορίας· οι απόκρημνοι βράχοι του λόφου του κάστρου, οι καλλιεργημένες πεζούλες του Βλαχοχωρίου και του Μπαρσινίκου, και οι βραχώδεις χείμαρροι που ορμούν ανάμεσα στους δύο γκρεμούς, προβάλλουν μια ποικιλία από όμορφες αντιθέσεις με την πλούσια και εκτεταμένη θέα από την πεδιάδα της Σπάρτης, η οποία διαφαίνεται από το άνοιγμα.

Την υπερυψωμένη περιοχή που βρίσκεται στην κοιλάδα, η οποία περικλείεται ανάμεσα στις υψηλότερες κορυφές του Ταυγέτου και τους βράχους που περιβάλλουν την πεδιάδα της Σπάρτης, έχει σημειώσει και ο Πausanίας* στο απόσπασμα που ακολουθεί,¹ στο οποίο προηγουμένως περιγράφει το δρόμο, δια μέσου της πεδιάδας, από την Σπάρτη προς το μέρος όπου ο δρόμος εισέρχεται στο βουνό.

* Σημ. της Μ.: Η μετάφραση του εντός εισαγωγικών αποσπάσματος του Πausanίας έχει γίνει από το αρχαιοελληνικό πρωτότυπο (Εκδ. Κάκτος). Ο W. M. Leake παραλείπει ενδιαμέσως φράσεις που κρίνει ότι δεν τον ενδιαφέρουν.

1. Πaus. Λακωνικά 3.20.

«Εκεί κοντά υπάρχει το ιερό του Ποσειδώνα του Γαιαόχου. Αν προχωρήσουμε προς τον Ταύγετο, φθάνουμε σ' ένα μέρος που ονομάζεται Αλεσίες. Απ' εδώ περνώντας τον ποταμό Φελλία και προχωρώντας στο δρόμο που περνά από τις Αμύκλες¹ με κατεύθυνση προς τη θάλασσα² συναντά κανείς την κάποτε [χτισμένη εκεί] πόλη της Λακωνίας Φάρη. Αλλά αν στρίψουμε δεξιά στη Φελλία, ο δρόμος μάς οδηγεί στον Ταύγετο. Στην πεδιάδα βρίσκεται το τέμενος³ του Μεσσαπέα Δία. Από εδώ, καθώς απομακρυνόμαστε από τον Ταύγετο, φθάνουμε στην περιοχή που κάποτε βρισκόταν η πόλη Βρυσές.⁴ Σώζεται ακόμη εδώ ο ναός του Διονύσου και άγαλμά του στην ύπαιθρο⁵. Μόνο σε γυναίκες επιτρέπεται να δουν το άγαλμα μέσα στο ναό και τις θυσίες τις κάνουν γυναίκες με τρόπο μυστικό. Η κορυφή του Ταυγέτου που υψώνεται πάνω από τις Βρυσές, ονομάζεται Ταλετό. Την ονομάζουν ιερή κορυφή του Ηλίου και εκεί, εκτός από άλλα ζώα, θυσιάζουν και άλογα στον Ήλιο. Γνωρίζω ότι και οι Πέρσες προσφέρουν θυσίες με τον ίδιο τρόπο. Κοντά στο Ταλετό βρίσκεται ο λεγόμενος Ευόρας, όπου τρέφονται διάφορα άγρια ζώα, ιδιαίτερα μάλιστα άγριες κατσίκες, αγριογούρουνα, κυρίως όμως ελάφια και αρκούδες.

Την περιοχή ανάμεσα στο Ταλετό και στον Ευόρα την ονομάζουν Θήρες.⁶ Όχι μακριά από τις κορυφές του Ταυγέτου υπάρχει και ιερό της επονομαζομένης Ελευσίνας Δήμητρας. Δεκαπέντε στάδια μακριά από το Ελευσίνιο βρίσκεται το Λαπίθαιο. Εκεί κοντά υπάρχει άγαλμα της Δερεάτιδας Αρτέμιδας στο ύπαιθρο και κοντά του πηγή, την οποία ονομάζουν Άνονο. Είκοσι στάδια μετά το Δέρρειο βρίσκονται τα Άρπλεια, που εκτείνονται μέχρι την πεδιάδα».⁷

Η Φάρις ήταν μια από τις ομηρικές πόλεις της Λακωνίας, και ο Στράβων συμφωνεί με τον Πausανία ως προς την τοποθέτησή της στην κοιλάδα της Σπάρτης. Φαίνεται από το προηγούμενο απόσπασμα ότι ήταν νότια των Αμυκλών και κοντά στον Ευρώτα, στοιχείο το οποίο συνηγορεί, με μεγάλες πιθανότητες, για το Βαφιό, όπου ένα αξιοπρόσεκτο ύψωμα, παρόμοιο με αυτό της Αγίας Κυριακής υψώνεται από τη δεξιά όχθη του ποταμού. Είχα πληροφορηθεί, από τότε που είχα περάσει κοντά από την τοποθεσία, ότι μπορούμε να δούμε μερικά ερείπια εκεί από ένα κτίσμα κάτω από τη γη όμοιο με αυτά των Μυκηνών· μια περίπτωση σύμφωνα με την οποία η Φάρις ήκμαζε πριν από τον Τρωικό πόλεμο. Το ποτάμι που τώρα ονομάζεται Τα χούρτι* το οποίο συναντά τον Ευρώτα λίγο πιο πάνω από το Βαφιό είναι ο πιο σημαντικός χείμαρρος στην πεδιάδα, δίπλα στην Τίασα, και πιθανώς είναι ο Φελλίας·

1. παρά Άμύκλας.

2. Ιούσιν εὐθείαν ὡς ἐπὶ θάλασσαν.

3. Τέμενος. Η θέση ονομαζόταν Μεσσαπέα. Βλ. Στεφαν. Μεσσαπέαι.

4. Ἐντεῦθεν ἔστιν ἀπιοῦσιν ἐκ τοῦ Ταυγέτου χωρίον, ἔνθα πόλις ποτε ὤκειτο Βρυσέαι. Βρυσείας τ' ἐνέμοντο κ.εξ., Ὅμ. Β, 583.

5. ἐν ὑπαίθρῳ.

6. Ο Leake προσθέτει την αγγλική μετάφραση.

7. Ἄρπλεια, καθήκοντα ἄχρι τοῦ πεδίου.

* Σ. της. Μ.: Πρόκειται για τον Ξεριά ή Σοχιώτικο ποτάμι.

σ' αυτή την περίπτωση οι λέξεις «παρά Ἀμύκλας» στον Πausανία πρέπει να σημαίνουν «πάνω από τις Αμύκλες».

Αφήνοντας αυτό το ποτάμι στα δεξιά και προχωρώντας στην κατεύθυνση για την ψηλότερη κορυφή του Ταυγέτου, φτάνουμε στην τοποθεσία κάτω από τους λόφους κοντά στο Σινάνμπεη και όχι μακριά από το Σκλαβοχώρι, όπου βρήκα μια βρύση και ένα γλυπτό μάρμαρο και το οποίο έτσι ανταποκρίνεται ακριβώς στις Βρυσές, αν υποθέσουμε ότι η κορυφή του Προφήτη Ηλία είναι το αρχαίο Ταλετός. Σχετικά με αυτό, νομίζω πως μπορεί να υπάρχει μικρή αμφιβολία, καθώς δεν μπορεί να υποθεθεί ότι καμιά άλλη παρά μόνο η ψηλότερη και πιο περίβλεπτη από τις κορυφές θα μπορούσε να είχε κατά προτίμηση αφιερωθεί στον Ἴλιο ή στον Ἀπόλλωνα, ο οποίος γνωρίζουμε ότι έβρισκε ευχαρίστηση στα ψηλά βουνά¹. Ο Ευόρας, μια λέξη συνώνυμη με το σύγχρονο ελληνικό όνομα Καλοσκοπή ή το ιταλικό Belvedere, ήταν πιθανώς η πλατύτερη κορυφή, πιο κοντά στο Μυστρά, που τώρα ονομάζεται Παξιμάδι. Αυτό επιβεβαιώνει όλες αυτές τις απόψεις της συγκριτικής γεωγραφίας, ότι το άνοιγμα πίσω από το Σκλαβοχώρι είναι η φυσική είσοδος στο ψηλότερο μέρος του Ταυγέτου από τα τμήματα της πεδιάδας γύρω από τις Αμύκλες και την Φάριδα. Επομένως, φαίνεται καθαρά να είναι το μέρος κοντά στις Βρυσές, όπου ο δρόμος εξέρχεται από το βουνό.

Όσον αφορά την τοποθεσία του Ελευσινίου ή αυτές του Λαπιθαίου και του Δερρείου και των Αρπλείων, είναι αδύνατο να δώσω κάποια γνώμη χωρίς να εξετάσω αυτήν την υπερυψωμένη κοιλάδα με λεπτομέρειες, ιδιαίτερα, καθώς ο Πausανίας αφήνει αμφίβολη την κατεύθυνση που ακολούθησε από το Ελευσίνιο προς τα ἼΑρπλεια, είτε βόρεια, είτε νότια. Τείνω να σκεφτώ ότι ήταν το πρώτο, γιατί το τελευταίο μέρος της περιοχής του Ταυγέτου βρίσκεται προς το βορειότερο άκρο. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο Μυστράς, ο οποίος είναι η φυσική έξοδος από το βουνό σε αυτό το άκρο, ίσως είναι η πλευρά των Αρπλείων.

Ευγενία Ιω. Κονίδη

1. Ομηρ. ύμνος στον Απόλλωνα.

Ο ΧΙ. Οκτώβρης 1940

Τα ΟΧΙ είναι δυσκολώτερα των ΝΑΙ. Τρεις τέτοιες αρνήσεις έγιναν μέσα στα δύο χιλιάδες πεντακόσια χρόνια του Ελληνισμού. Μία το 480 π.Χ., με το «Μολών Λαβέ» του Βασιλιά της Σπάρτης Λεωνίδα, που έσωσε τον Ελληνισμό και τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Η άλλη το 1453 από τον τελευταίο βυζαντινό βασιλιά Κωνσταντίνο τον Παλαιολόγο με το αθάνατο «Τὸ δὲ τὴν Πόλιν σοι δοῦναι οὐτ' ἔμὸν ἔστι οὐτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ». Η απάντηση αυτή έφερε την αναγέννηση στην Ευρώπη και την έβγαλε από το πνευματικό σκοτάδι. Και η τελευταία της 28ης Οκτώβρη του 1940 με το τριγράμματο εκείνο ΟΧΙ του τότε ηγέτη της Ελλάδας Ιωάννη Μεταξά.

Το ΟΧΙ αυτό είναι το ενδοξότερο γεγονός του συγχρόνου Οικουμενικού Ελληνισμού. Ήταν το ΟΧΙ που τσάκισε το Χιτλερικό 'Όνειρο περί του «Χιλιετούς Ράιχ» και της δια των πολεμικών κατακτήσεων Ένωσης της Ευρώπης. Μόνο μια Ελληνική Αυτοκρατορία — η Βυζαντινή — κράτησε χίλια χρόνια, με βασιλεύουσα την Κωνσταντινούπολη.

Το τριγράμματο ΟΧΙ του 1940 ξύπνησε την Ευρώπη. Την έκανε ν' αντιδράσει, ν' ανασυνταχθεί και να πολεμήσει. Το ελληνικό ΟΧΙ υπήρξε η πρόκληση στο «πουρκούα» μεγάλης χώρας της Ευρώπης που δεν άντεξε στη σαρωτική δύναμη της ναζιστικής νοοτροπίας. Σ' αυτή τη μεγάλη προσπάθεια της Ελλάδας τότε, η συμμετοχή των παιδιών της τόσο από την πατρίδα όσο και από την ξενιτιά ήταν εκπληκτική.

Πρώτη φορά οι Έλληνες όλης της οικουμένης βρέθηκαν ενωμένοι, με την Παναγία τη Μεγαλόχαρη μπροστά για τον «υπέρ πάντων αγώνα» πιστοί στα «ρήματα» των προγόνων τους.

Τότε πάνω στα βουνά της Βορείου Ηπείρου, όλα τα παιδιά της Ελλάδας και του ευρύτερου Ελληνισμού, από Ανατολή και Δύση, με την ιαχή «ΑΕΡΑ» έσπρωξαν τον φασισμό και ελευθέρωσαν την «χαμένη πατρίδα». Στην ορμή τους τα συνόδευαν τα τραγούδια του Τραϊφόρου «παιδιά, της Ελλάδος παιδιά» και του Οικονομίδα «βάζει ο Ντούτσε τη στολή του...» που με τη φωνή της θρυλικής τραγουδίστριας Σοφίας Βέμπο, ήταν ο νικηφόρος παιάνας που έκανε το όραμα πραγματικότητα, την ένωση των Ελλήνων. Ήταν ο παιάνας που έδιωξε «τη διχόνοια που βαστάει ένα σκήπτρο η δολερή και καθενός χαμογελάει, πάρτο λέγοντας και συ», όπως λέει ο μεγάλος μας εθνικός ποιητής Διονύσιος Σολωμός.

Το δολερό αυτό «σκήπτρο» τότε τον Οκτώβρη του 1940 το απαρνήθηκαν όλοι οι Έλληνες, κάθε διαφορετικής ιδεολογίας, μπροστά στο μεγάλο σκοπό της νίκης. Και συνέχιζε η Βέμπο, παρακινώντας όλους ν' αντέξουν τις δύσκολες αυτές στιγμές με σύμπνοια κι ενότητα με το τραγούδι της «...κάνε κουράγιο Ελλάδα μου...». Το κουράγιο και το θάρρος είναι τα δύο ανίκητα όπλα του Έλληνα. Με αυτά κάνει την «υπέρβαση» και ξεπερνά τ' αδιέξοδα. Έτσι έφτασε στη Νίκη, αφού άκουσε την

→

Περί Φιορέτου

Στο τεύχος 27 της Φάριδος και με τίτλο «Ο Δήμαρχος Αντώνης Κουμουστιώτης και ο ληστής Φιορέτος», είχαμε αναφέρει ότι δεν γνωρίζουμε την καταγωγή του εν λόγω ληστή. Κάποια νέα στοιχεία περί αυτού είναι κατατοπιστικά σχετικά με την καταγωγή. Ο Φιορέτος καταγόταν από το χωριό Λάγιο του Δήμου Κροκεών. Λόγω της ιδιότητάς του, οι αρχές είχαν εκτοπίσει και την οικογένειά του. Ο πατέρας του ληστή εγκαταστάθηκε στο χωριό Γοράνους του Δήμου Φελλίας με τη στάνη του. Μερικοί Γορανίτες έκλεβαν τα σφαχτά του γερο-Φιορέτου. Ειδοποίησε λοιπόν το γιό του και ο ληστής έδωσε οδηγίες: Υπόδειξε έστω και έναν κλέφτη. Αφού κάποιοι Γορανίτες έκλεψαν και έσφαξαν μια γίδα, την πήγαν στο μαντρί του Γιώργη του Σουλειδή, την έβρασαν και την έφαγαν. Ειδοποιήθηκε ο ληστής και έφθασε στους Γοράνους με τη συμμορία του. Βρήκε το Σουλειδή και τον απείλησε ότι θα του πάρει όλη τη στάνη. Ο Σουλειδής για να ελαφρύνει τη θέση του απάντησε: «άλλοι την έφαγαν, εγώ στο τέλος λίγο ζουμάκι ήπια». Και ο Φιορέτος: «Ε, εσύ που ήπιες το ζουμάκι θα δώσεις δεκατρία σφαχτά». Από τότε έμεινε η φράση «όποιος πίνει το ζουμάκι θα δίνει δεκατρία». Στην απειλή του Φιορέτου ο Σουλειδής αντέδρασε: «είναι πολλά για το ζουμί που ήπια!» Και ο Φιορέτος «Μια κουβέντα είπα' δεκατρία! αν έλεγα δεκατέσσερα, δεκατέσσερα. Δεκατρία, λοιπόν, ή το κεφάλι σου! Και τώρα μαρτύρα! ποιοί ήταν οι άλλοι;» Ο Σουλειδής τούς μαρτύρησε. Ο Φιορέτος, αφού όρισε για τον καθένα, πόσα σφαχτά θα δώσει, τα πήρε και τα έριξε στη στάνη του πατέρα του. Έτσι ο γερο-Φιορέτος έφυγε από τους Γοράνους με διπλάσια στάνη.

Τα της αφήγησης τα έδωσε ο Σωτήρης Σωτηράκος από τους Γοράνους.

Δημ. Γ. Λάσκαρις

προτροπή του Σολωμού στον «Ύμνο για την Ελευθερία»:

*«Στο αίμα αυτό, που δεν πονείτε
για Πατρίδα, για θρησκεία,
σας ορκίζω αγκαλιασθείτε,
σαν αδέλφια γκαρδιακά».*

Με το ΟΧΙ αυτό αγκαλιάστηκαν όλοι οι Έλληνες και σαν μια ψυχή και με μια πυγμή, αρνήθηκαν τη σκλαβιά, την ταπείνωση και . . . την καλοπέραση.

Βέβαια το ΟΧΙ δεν άντεξε τελικά στον Φασιστικό Άξονα, όπως και τα άλλα ΟΧΙ. Έδωσε όμως το στίγμα, ότι και σήμερα η Ελλάδα μπορεί ν' αντέξει στη «νέα τάξη πραγμάτων» και στην καταπίεση των Βρυξελλών. Ένα τέτοιο ΟΧΙ ακόμα μπορεί να εμποδίσει την απαρχή κάθε καινούργιας επιβουλής. Την επιβουλή αυτή μπορεί να την σταματήσει σήμερα μόνο η μνήμη της μεγάλης αυτής ημέρας του Οκτώβρη του 1940, δια της παιδείας.

Ελληνική Νεολαία: ΘΥΜΗΣΟΥ ΤΟΤΕ . . . ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ.

15.10.2001

Νίκος Καπετανάκος
του Χαρίλαου

Αμήχανος ρόλος Σαμαρείτη ει' Άγραφα

Ήταν Ιούνιος 1945. Βρισκόμουν στην περιοχή των Αγράφων, κοντά στο χωριό Δ. Φραγκίστα, ως διοικητής αποσπάσματος που είχε σταλεί από το Καρπενήσι για να βοηθήσει στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις κατά των ανδρών του Βελουχιώτη. Πριν το απόσπασμα φθάσει στην περιοχή των Τρικκάλων, όπου εντοπιζόταν το επίκεντρο των επιχειρήσεων, ήδη οι «ημέτερες δυνάμεις» είχαν διαλύσει τα σώματα του Βελουχιώτη και οι άνδρες του είχαν διασκορπισθεί. Ο δρόμος μας βρέθηκε να περνάει από ένα τέτοιο πρόσφατο πεδίο μάχης όπου συλλάβαμε έναν τραυματία αντάρτη με διαμπερές τραύμα στην κοιλιά. Η θέση μου ήταν δύσκολη. Τι να τον κάνω; Στις αντιδράσεις των στρατιωτών μου διαγραφόταν καθαρά η προτίμηση της απλούστερης λύσης: εκτέλεση επί τόπου. Η φωνή της συνείδησης μίλησε μέσα μου. Πλησίασα τον αιχμάλωτο και τον ρώτησα αν έχει οικογένεια και παιδιά. Είχε δυο παιδιά και ήταν απ' τα μέρη του Βόλου. Αμήχανα τον βοήθησα να σηκωθεί και τον κάθισα στο μουλάρι μου. Ακολούθησε δίωρη περίπου επιστροφή από δύσβατα μέρη για το Καρπενήσι.

Ο αιχμάλωτος τραυματίας καβάλλα κι όλοι οι άλλοι πεζοί. Άκουγα τους στρατιώτες μου που μουρμούριζαν: «Κοίτα τί χαζό (το έλεγαν και πιο χοντρά) λοχαγό έχουμε». Δεν είχα κάνει ίσως ό,τι το καλλίτερο για το ηθικό τους. Στο Καρπενήσι παραδώσαμε τον τραυματία στην Υγειονομική Υπηρεσία του Στρατού. Δεν είχε χτυπηθεί άσχημα ζωτικό όργανο, και έμαθα ότι τελικά σώθηκε. Λυπούμαι που δεν συγκράτησα το επώνυμό του, θα το έχει στο αρχείο του ο παντοδύναμος.

Συνέβησαν πολλά εκείνα τα χρόνια που δεν θέλω να θυμούμαι· αυτό είναι απ' τα συμβάντα που έρχονται πιο ευχάριστα στη μνήμη μου. Ας συνεχίσουν τα παιδιά και τα εγγόνια μας το νήμα της ανθρωπιάς κι όχι του μίσους από κείνα τα σκληρά χρόνια. (Τρίτων, 20.5.2001)

Νικόλαος Μπουραζέλης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ

1958 εις Τρίπολην. Υπηρετούσε εις Επιτελείον IV Μεραρχίας.

Έφυγε ήσυχα «σαν έτοιμος από καιρό» τον περασμένο Ιούλιο ο Νικόλαος Μπουραζέλης. Έφυγε, όταν σώθηκαν οι μέρες του, με το αίσθημα της πληρότητας που νιώθουν οι ευνοημένοι της μοίρας, όταν έχουν επιτελέσει το χρέος τους προς την οικογένεια και την κοινωνία. Διήλθε τον στρατιωτικό βίο στη δίνη πολέμων και εθνικών περιπετειών και εξήλθε σωματικά και ηθικά σώος. Αξιοποίησε δημιουργικά την εθνική μνήμη και, κάνοντας οδυνηρό απολογισμό, είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι φονικότεροι πόλεμοι είναι οι εμφύλιοι. Ευτύχησε να μακροημερεύσει και να δει τις προσπάθειές του να διακαίωνονται.

Η «Φάρις», που φυλάσσει «μαρτυρίες της ζωής του», νιώθει την έλλειψή του και του εύχεται με τη γλώσσα των μοιρολογιστριών της ιδιαίτερης πατρίδας μας: «Καλή παράδεισο να βρεί».

Θεόδωρος Σ. Κατσουλάκος

Τοπικό Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών

Στο Ξηροκάμπι από τις 13 έως τις 16 Σεπτεμβρίου 2001 έλαβε χώρα το Τοπικό Συνέδριο της Εταιρείας Λακωνικών Σπουδών με θέματα λακωνικού ενδιαφέροντος. Συνδιοργανωτής του Συνεδρίου ήταν ο δήμος Φάριδος. Στην εναρκτήρια συνεδρία έγιναν χαιρετισμοί και ομίλησαν ο δήμαρχος Φάριδος κ. Παναγιώτης Παναγιωτονόκος και ο πρόεδρος της Εταιρείας Λακωνικών Σπουδών κ. Δικαίος Βαγιανάκος. Οι ανακοινώσεις, που κάλυψαν το διήμερο (14-15 Σεπτεμβρίου), ήταν ποικίλου ενδιαφέροντος και υψηλού επιπέδου. Αναλυτικά το πρόγραμμα είχε ως εξής:

1. Θεόδωρος Κατσουλάκος, δ.Φ., «Οι Σαρακατσάνοι του Ταΰγétου».
2. Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη, Επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου, Λεωνίδας Αρνιώτης.
3. Δικαίος Βαγιανάκος, δ.Φ., Επίτιμος Γενικός Διευθυντής του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών, «Τοπωνυμικά της Φάριδος».
4. Διονύσης Μαυρόγιαννης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, «Αντίκρουση της προβληθείσης σλαβικής καταγωγής του Θωμά Διπλοβατάτζη (1468-1541)».
5. Ελένη Γιαννακοπούλου, δ.Φ., «Περί τον κομέρκιον και την ταξίδευσιν'. Ανέκδοτα γαλλικά υπομνήματα για τη Μάνη».
6. Θεόδωρος Μπελίτσος, Χημικός, «Οι Μαντίνειες του 1700: Οικονομικά, Κοινωνικά, Δημογραφικά και Ονοματολογικά».
7. Θωμάς Παπαδόπουλος, δ.Φ., «Μανιάτες στην αποδημία για την Κορσική».
8. Σοφία Μενενάκου, δ.Φ., «Εικονογραφικές παρατηρήσεις στο ναό της Παναγιάς Εννιάμερης στη Σκάλα Βαχού Μάνης (1642)».
9. Παναγιώτης Βελισσαρίου, Αρχαιολόγος, «Ο σταυρεπίστεγος ναός του Αγίου Δημητρίου στο Καστρί και ο Λακεδαιμονίας Θεόκλητος».
10. Ανδρέας Ντάρλας, Παλαιοντολόγος, «Η Μάνη στην Παλαιολιθική εποχή».
11. Στέλλα Ραυτοπούλου, Αρχαιολόγος, «Η λατρεία του Διονύσου στη Λακωνία».
12. Γεωργία Κοκκορού-Αλευρά, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου, «Αρχαϊκή λακωνική γλυπτική. Θέματα, κοινωνία».
13. Πέπη Γαβαλά, δ.Φ., «Μονοτάξιο Διδασκαλείο Σπάρτης».
14. Ελένη Τζινιέρη-Τζαννετάκου, Διευθύντρια Δημόσιας Βιβλιοθήκης Σπάρτης, «Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης και Λακωνία. Δράσεις και προοπτικές».
15. Αντώνιος Τάντουλος, Γιατρός, «Νησιά και θάλασσες της Λακωνίας. Πέντε αιώνες χαρτογραφικής ιστορίας».
16. Ελευθέριος Αλεξάκης, δ.Φ., «Από τις κατούνες στην κοινότητα στην Ελαφόνησο Λακωνίας: μία εθνοϊστορική προσέγγιση».
17. Χρήστος Μπαλόγλου, δ. Οικονομικών Επιστημών, «Η δημοσιονομική πολιτική των Σπαρτιατών έναντι των Σαμίων εξορίστων».
18. Κωνσταντίνος Κοτσώνης, Ταξίαρχος ε.α., «Επιθετική προσπάθεια Αιγυπτίων κατά της Μάνης. Από κατεύθυνση Παλιοπαναγιά-Βασιλική. (Αύγουστος 1826)».
19. Αθανάσιος Φωτόπουλος, δ.Φ., «Η δολοφονία του προεστού του Μυστρά Παναγιώτη Κρεββατά (1822)».
20. Αντώνιος Μαστραπάς, δ.Φ., «Ιστορία της αρχαίας Φάριδος».

(συνέχεια στη σελ. 13)

Χριστούγεννα στην Κουμουδιά

Ήμουνα, θυμάμαι, δεκαοχτώ χρονώ. Πάνε από τότε εβδομήντα χρόνια. Ήμαστε όλοι αγαπημένοι και χαρούμενοι. Περιμέναμε με χαρά πότε θα έρθει καμιά γιορτή να χορέψουμε, πηγαίνοντας στα σπίτια που γιορτάζανε. Τα Χριστούγεννα συγκεντρωθήκαμε το βραδάκι όλοι με αγάπη, αγόρια και κορίτσια, μισόκοποι και γέροι. Είχαμε πέντε Χριστούς που γιορτάζανε κι έπρεπε να πάμε να τους ευχηθούμε. Πρώτα πήγαμε στου μπάρμπα μου του Λια του Κονίδη που γιόρταζε ο γιός του· ύστερα στου μπάρμπα μου του Γιώργη του Κονίδη, ύστερα στου μπάρμπα μου του Παναγιώτη· τελευταία στου Χρήστου του Στούμπου. Η συχωρεμένη η θεια Μαλάμω είχε βάλει ένα ροζί δαδί από την καρδιά του πεύκου έξω στην εξώπορτα απάνου σ' ένα πεζούλι παλαιού χαλάσματος και μας περίμενε. Θεού χαρά και χρόνια πολλά. Αμέσως μπαίναμε στο χορό. Η θεια Μαλάμω έριχνε, θυμάμαι, μια καθαρή πετσέτα στον ώμο της και κρατώντας ένα πιάτο στο χέρι με μεζέ από κατσίκι βουνήσιο καπαμά (έτσι το λέγαμε τότε· τώρα το λένε κοκκινιστό) έμπαινε στο γύρο του χορού. Η θεια Μαλάμω έκανε τον καλλίτερο μεζέ· ήταν καλή και καθαρή νοικοκυρά. Με το άλλο χέρι έπαιρνε το πηρούνι και έδινε το μεζέ στο στόμα. Ύστερα έπαιρνε την μποτίλια με το κρασί και ένα ποτήρι και τους κέρναγε όλους με το ίδιο ποτήρι· άλλος το έπινε όλο, άλλος το μισό. Η θεια Μαλάμω δεν το έχυνε· έριχνε λίγο ακόμα και το έδινε στον άλλο. Αυτό γινότανε κάθε μισή ώρα. Ήταν πολύ φιλότιμη. Μόλις τέλειωνε το κέρασμα, έμπαινε και στο χορό χαρούμενη και γελαστή. Θυμάμαι και το τραγούδι που έλεγε:

- Μηλίτσα, που είσαι στο γκρεμό τα μήλα φορτωμένη
τα μήλα σου λιμπίζομαι και το γκρεμό φοβάμαι.
- Άμα φοβάσαι το γκρεμό, πάρε το μονοπάτι.
Το μονοπάτι μ' έβγαλε σ' ένα ρημοκλησάκι
που ήταν τα μνήματα δασιά, το ένα απάνου σ' άλλο.
Ακό ένα μνήμα να βογγά, να βαρυναστενάζει.
- Τί έχεις, μνήμα, και βογγάς και βαρυναστενάζεις;
- Δε με είδες και με πάτησες απάνου στο κεφάλι.

Αυτό το τραγούδακι χόρευε η μακαρίτισσα και όταν φεύγαμε από το σπίτι, μάς έδινε από μια αναμμένη φάκλα δαδί στην κάθε παρέα να βλέπουμε, αφού ήτανε πια νύχτα. Και τον τελευταίο μεζέ και το κρασί μέχρι την εξώπορτα. Η θεια Μαλάμω, Θιός χωρέσ' την, είχε πέσει από την ελιά, όταν ήτανε δεκατεσσάρων χρονών κι είχε βγει ο εγγουφός της· τότε δεν υπήρχαν γιατροί και οι γονείς της δεν το προσέξανε το κοριτσάκι κι έμεινε ανάπηρο. Το ένα πόδι έμεινε πέντε πόντους κοννύτερο από το άλλο και το είχε παράπονο μεγάλο από τους γονείς της μέχρι την ώρα που πέθανε.

Χρόνια ευτυχισμένα, γεμάτα χαρά και υγεία.

Σταυρούλα Ηλ. Χριστόγαμβρου
Toronto, Ontario

Ο Καλογιάννος

Απόσπασμα : «Από τις σελίδες ενός ημερολογίου»

Πόσες είναι οι θύμησες από τα αξέχαστα παιδικά μας χρόνια στο χωριό!

Προχωρημένο το φθινόπωρο, θυμάμαι. Στο βάθος της ρεματιάς, ανάμεσα στα πλατάνια, σφεντάμια και αγριόβατα, τα πουλιά κελαϊδούσαν αμέριμνα. Οι καρδερίνες με τα κόκκινα φεσάκια —τα τουρκάκια όπως τα λέγαμε— οι σπίνιοι - τα τσώνια ή σπίγγιοι - οι παπαδίτσες - τα ντεντετί, όλα πάντα φλύαρα και αεικίνητα. Χαλούσαν τον κόσμο με τις φωνές τους, καθώς φτεράκιζαν πάνω από τους θάμνους και τ' αγριάγκαθα. Κι ανάμεσό τους ξέχωρος, το μικρό πουλάκι, ο καλογιάννος με την κόκκινη τραχηλιά —ο κοκκινολαίμης ή τσιμπογιαννάκι— μοναχικό παιδί του φθινοπώρου, πετούσε από αλυγαριά σε αλυγαριά.

Αγαπούσα από παιδί τη φύση. Μα ξέχωρα αγαπούσα και το κυνήγι. Αν και είχα ευαισθητοποιηθεί από τα βιβλία που με μανία διάβαζα, αν και αγαπούσα τους στίχους για το φτωχό, μοναχικό παιδί του φθινοπώρου, τον καλογιάννο, ξεχνούσα τον λυρισμό του ποιητή, κάθε που θα βρισκόμουν με τη σφεντόνα στο λόγγο. Ήταν το κυνήγι το μεγάλο μου πάθος.

Ασίγαστη η επιθυμία στα πρώτα εκείνα κυνήγια των παιδικών μου χρόνων, συνεχίστηκε και μετέπειτα. Και δώσ' του να παραφυλάω και όλο να σημαδεύω. Μα οι προσπάθειες εκείνες, τις πιο πολλές φορές, αποτύγχαναν. Ευτυχώς!

Αν τύχαινε ν' απαντήσω κάποιον και με ρωτούσε γιατί γυρίζω στις ρεματιές και στον λόγγο, ήμουν έτοιμος να υπερασπισθώ το πάθος μου.

Και συνέβηκε —θυμάμαι— κι αυτό κάποτε.

Ήμουν στον ελαιώνα, κοντά στη Ρασίνα, πέρα από τα Βολταίικα. Μια κυρούλα φορτωμένη μια ζαλιά ξύλα, κάθισε λίγο να ξεποστάσει στη ρίζα της ελιάς. Βρέθηκα απρόσμενα εμπρός της. Έστρεψε το κεφάλι αργά προς εμένα και με λαχανιασμένη φωνή από την κούραση του φορτίου, με ρώτησε:

— Τί κάνεις εδώ στις ερμιές, γιόκα μου;

— Κυνηγάω πουλιά, λω γιαγιά!

— Γιατί κτυπάς τα πουλάκια;

— Μ' αρέσει το κυνήγι!

— Ας τα να πετάνε λεύτερα και μη τα σημαδεύεις. Κρίμα είναι να τα σκλαβώνεις ή να τα σκοτώνεις. Πλασματάκια του Θεού είναι κι αυτά!

Την κοίταξα χαμηλώνοντας τα μάτια. Δεν έλεγα τίποτα. Μόνο μια κίνηση έκαμα με το κεφάλι, σαν να συμφωνούσα μαζί της. Μα έπρεπε να βρω δικαιολογία για το πάθος μου εκείνο.

— Και οι μεγάλοι σκοτώνουν με τα τουφέκια, είπα.

— Ας τους μεγάλους, εσύ είσαι παιδί ακόμα.

— Έτσι είναι, λω γιαγιά, όπως το λες, δίκαιο έχεις.

Και μετά από μικρή παύση:

— Δεν θα ξανακυνηγήσω πάλι, της πρόφτασα.

Αυτό το τελευταίο το είπα τόσο σιγά, λες και ήθελα να τ' ακούσω μόνον εγώ.

— Καλά σκέφτηκες και το λες, μα πρέπει να πετάξεις και το λάστιχο. Πού είναι η σφεντόνα σου;

— Έντη, έκανα αμήχανα, και την έβγαλα από την πίσω τσέπη. Μα ταυτόχρονα άρχισα να μελαγχολώ.

Έτσι θα πρέπει να κάνω, συμφώνησα μέσα μου. Τί μου φταίνει τα πουλιά; Μα και πάλι ο άλλος εαυτός μου, ο κυνηγός, δεν συμφωνούσε. Και σε λίγη ώρα σημάδευα στα κλαριά. Αυτό πια κι αν ήταν πάθος, κρυφή λαχτάρα!

Κι ενώ κυνηγούσα μ' εκείνη την ασίγαστη μανία, η σκέψη μου επιτακτικά ερχόταν να συνταιριάξει νέους διαλογισμούς: να κρατήσω ήθελα μια τσίχλα ή έναν κότσοφα στα χέρια μου! Κι αυτή μου η λαχτάρα έσπρωχνε τα βήματά μου στο λόγγο. Κι όλο μου ξέφευγε ο κιτρινομούτης, το καλογεράκι με το γυαλιστερό μαύρο ράσο, ο άπιαστος κότσοφας.

Κι εγώ, να παραφυλάω και να σημαδεύω, κι όλο να μην τα καταφέρνω. Ίσως, το ασίγαστο εκείνο πάθος, επηρεασμένο κι από τη συγκυρία του αλληλοσπαραγμού του καιρού μας, ενίσχυε το αρχέγονο ένστικτο του πρωτόγονου προπάππου μας.

Ταυτόχρονα θυμόμουν και σιγοψιθύριζα τους στίχους του Βαλαωρίτη, για τον Καλογιάννο, το πουλί που κι εγώ ξεχώριζα και συμπαθούσα:

*«Μη με ρωτάς πούθ' έρχομαι, μη με ρωτάς πού τρέχω! Πατριίδα εγώ δεν έχω,
Πατριίδα εγώ δεν έχω, παρά του βάτου τ' άγριο, τ' αγαθερό κλαρί.
Με δέρνει τ' ανεμόβροχο, είμαι φτωχό πουλί.
Ο λόγγος το παλάτι μου και βιος μου είν' η χαρά.
Πετώ, κουρνιάζω ξέγνοιαστος όσο 'χω τα φτερά».*

Κι έφτανε ταυτόχρονα πρόσχαρη η λαλιά του ως εμένα, καθώς αναθυμόμουν παρόμοιους στίχους του Δροσίνη. Ο νους μου γυρόφερνε μισοτραγουδώντας και πάλι στον Καλογιάννο, με τις στροφές από το ποίημα, που τον ζωντάνευαν έτσι απαράλλαχτα, φτωχικόν και ταπεινό, ανάμεσα στα φτερωτά πλάσματα:

*«Χειμώνιασε και φεύγουν τα πουλιά...
Στης λυγαριάς τ' ολόξερο κλαδί,
του φθινοπώρου φτωχικό παιδί
ο καλογιάννος πρόσχαρα προβάλλει.
Με λόγια σιγανά και ταπεινά,
μικρός προφήτης φτερωτός,
μηνά την άνοιξη που θα γυρίσει πάλι».*

Την άνοιξη εκείνη ίσως, που την προσμέναμε μικροί και μεγάλοι, για να πάψει επί τέλους το αδελφοκτόνο αιματοκύλισμα!

*Τάσος Δ. Βολτής
Σχολικός Σύμβουλος*

Ο Ταΰγετος και ο κ. Ταΰγετε

Προφανώς δύο υπάρξεις πανελληνίως έχουν την τιμή να φέρουν τούτο το όνομα. Το όρος και ένας Μεσσήνιος. Νά, τι μας διηγήθηκε ο άνθρωπος.

Στα χρόνια που η φυματίωση ήταν μάστιγα σκληρή, ως γνωστόν, οι άρρωστοι ζητούσαν θεραπεία στον αέρα του βουνού.

Μια οικογένεια από την Κυπαρισσία, έχοντας αδελφό φυματικό, τον εγκατέστησε για κάποιο διάστημα σε κάποια πλαγιά του Δυτικού Ταΰγέτου, ελπίζοντας στη σωτηρία του. Κατά τις επισκέψεις τους στον αδελφό γνωρίστηκαν με την οικογένεια του αβάφτιστου τότε εν λόγω κυρίου, από την Ζαχάρω. Ο αδελφός του ασθενούς προθυμοποιήθηκε να βαφτίσει το μικρό.

Τώρα, υπήρξε ο νονός πραγματικός οικολόγος, φυσιολάτρης, ο ρομαντικός της εποχής ή ευγνώμων προς το βουνό; Αυτός το ξέρει. Και το όνομα αυτού Ταΰγετος για το νεοφώτιστο!

Ο κ. Ταΰγετος λοιπόν, συγγενής εξ αγχιστείας με Πολοβιτσιώτες βρέθηκε την Κυριακή της 27ης Μαΐου στην Κουμουστά. Εκείνη την ημέρα οι φίλοι της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Λακωνίας, δραπετεύοντας απ' τη Σπάρτη και ανηφορίζοντας το φαράγγι του Ανακόλου βρέθηκαν στην Κουμουστά. Μετά το ευχέλαιο που τέλεσε ο παπα-Γιώργης στον Άγιο-Κωνσταντίνο, συγκεντρώθηκαν στην επιτυχημένα ανακαινισμένη, πετρόχτιστη πλατεία του χωριού. Παρόντος και του δημάρχου Φάριδος, ο φιλόλογος και δημοτικός σύμβουλος κ. Δ. Λάσκαρις, μίλησε με περήφανα λόγια για τη συμβολή Κουμουστιωτών στον Αγώνα του '21. Ακολούθησε φαγοπότι, καφές, χορός, φιλική ατμόσφαιρα υπό την επίβλεψη του πλάττανου και με συντροφιά το τραγούδι της βρύσης.

Καταχαρούμενος και «από το βάρος» του ονόματός του ο εν λόγω κύριος έριξε τις λεβέντικες γυροβολιές του.

Νά 'στε καλά και πάντα τέτοια, κ. Ταΰγετε.

Καλομοίρα Κουτσουμπού-Κονίδη

(συνέχεια από τη σελ. 9)

21. Σπύρος Λουκάτος, δ.Φ., «Τοπογραφία της Σπάρτης».
22. Γεώργιος Καλκάνης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, «Περί των υδάτων της Λακωνικής —μετεωρικών, επιγείων, υπογείων— στην αρχαιότητα και σήμερα».
23. Δημήτριος Κούτρας, Καθηγητής Πανεπιστημίου, «Φύση και Τέχνη στο έργο του Πλήθωνος «περί ὧν Ἀριστοτέλης πρὸς Πλάτωνα διαφέρεται».
24. Φανούρης Βώρος, Ph.D., «Πολιτειακές παρατηρήσεις του Αριστοτέλη για τη σπαρτιατική κοινωνία».
25. Σταύρος Καπετανάκης, Γιατρός, πρώην Υφηγητής Πανεπιστημίου, «Η τοπική συνέλευση στη Μάνη ως πηγή δικαίου».

Το συνέδριο επέτυχε πλήρως τους στόχους του. Η Εταιρεία Λακωνικών Σπουδών, που έχει στο ενεργητικό της σημαντικό εκδοτικό έργο, έχει αποφασίσει να συνεχίσει το άνοιγμά της στο λακωνικό κοινό και να διοργανώσει τοπικά συνέδρια αυτού του είδους, προκειμένου να γνωρίσει ο λακωνικός λαός το έργο της, αλλά και να κινητοποιηθούν οι πνευματικές δυνάμεις του τόπου.

Γ. Π. Κ.

Το δεύτερο κωδωνοστάσιο της Αγίας Τριάδας Ξηροκαμπίου

Ήταν επιθυμία του μακαριστού π. Ιωάννου Παναγιωτουνάκου, πρώην εφημερίου Ξηροκαμπίου, μετά από επτά χρόνια από το θάνατό του. Έχοντας υπ' όψιν άλλους ιερούς ναούς που έχουν το ίδιο σχέδιο με τον ενοριακό ναό του Ξηροκαμπίου, όπως Παλαιοπαναγιάς, Ανωγείων, Αγίου Ιωάννου Σπάρτης, Ευαγγελίστριας Σπάρτης κ.ά., έλεγε ότι η εκκλησία μας είναι κουτσή, της λείπει το ένα πόδι.

Γι' αυτό, όταν πήρε το εφάπαξ, ένα εκατομμύριο, το έβαλε στην άκρη γι' αυτόν το σκοπό ενημερώνοντας τα παιδιά του, τον Σεβασμιότατο μητροπολίτη μας, καθώς και το διάδοχό του εφημέριο Ξηροκαμπίου π. Γεώργιο Λάτση.

Το έργο ξεκίνησε με την υπ' αριθ. 5/8 της 30 Μαΐου 1997 έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου Σπάρτης. Το σχέδιο εκπόνησε δωρεάν ο πολιτικός μηχανικός κ. Θεόδωρος Κωνσταντάκος. Για την κατασκευή του σκελετού εργάστηκαν οι αδελφοί Εξαρχάκου Πέτρος και Βασίλης. Επιπλέον στα τσιμέντα βάσεως οι κύριοι Ιωάννης και Γιώργος Φακάς. Για την οξυγονοκόλληση ο κ. Λεωνίδας Καπάκος. Κτίσιμο τούβλων ο κ. Παναγιώτης Κωτσιόπουλος και ο κ. Παναγιώτης Κρητικός με βοηθούς τον κ. Οδυσσέα Βασιλωφ, κ. Παναγιώτη Κακολιά και για λίγες ημέρες τον κ. Νικόλαο Μπούζα και τον κ. Κωνσταντίνο Κουμουστιώτη. Τα αμμογάλικά μετέφερε ο κ. Δημήτριος Γ. Κονίδης, ενώ το βάψιμο έκαναν οι αδελφοί Σταρόγιαννη, Κωνσταντίνος και Παντελής.

Τα υλικά στοίχισαν 2.171.432 δραχμές, τα μεταφορικά τούβλων από Αθήνα 217.139 δραχμές, ενώ τα εργατικά του σκελετού, κτίσιμο και βάψιμο, ανήλθαν στο ποσό των 6.120.000 δραχμών, ήτοι σύνολον 9.308.571 δραχμές.

Τα περισσότερα χρήματα συγκεντρώθηκαν από δωρεές. Πρόσφεραν: 5.000.000 η κ. Θεώνη Λιακάκου, 1.000.000 ο π. Ιωάννης Παναγιωτουνάκος, 200.000 η οικογένεια Μενούτη εις μνήμην Γεωργίου Μενούτη, 250.000 τα τέκνα και τα εγγόνια του Γεωργίου και της Γεωργίας Παπαδάκου, 100.000 ο κ. Εύνομος Ιατρίδης του Λυκούργου, 100.000 ο κ. Δημήτριος Πλαγιάννης εις μνήμην του πατρός του, 100.000 η κ. Γεωργία Ματθαίου εις μνήμην Ηλίας, Ελένης και Γεωργίας Τεκόνση, 50.000 ο κ. Γεώργιος Δριμπέλας, 50.000 ο κ. Νικόλαος Παιδακάκης, 20.000 η κ. Κυριακούλα Παναγέα, 10.000 η κ. Ευανθία Παναγέα-Γαβαλά, 10.000 ο κ. Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, 10.000 η πρεσβυτέρα Γαρυφαλλιά Παναγιωτουνάκου και 10.000 ο κ. Μενέλαος Παναγιωτουνάκος εις μνήμην Ηλίας Παναγιωτουνάκου, 5.000 η κ. Αργυρούλα Παναγέα-Μπιτάκη εις μνήμην ιερέως Παναγιώτου Κονίδη.

Για την αγορά δύο κωδώνων πρόσφεραν: Ανώνυμη Κυρία 200.000, 100.000 η κ. Λίτσα και ο κ. Ευάγγελος Περλίγκας εις μνήμην της μητρός των Κωνσταντίνας Σταρόγιαννη, 100.000 η κ. Δήμητρα και ο κ. Γεώργιος Χατζάκος εις μνήμην της μητρός των Κωνσταντίνας Σταρόγιαννη.

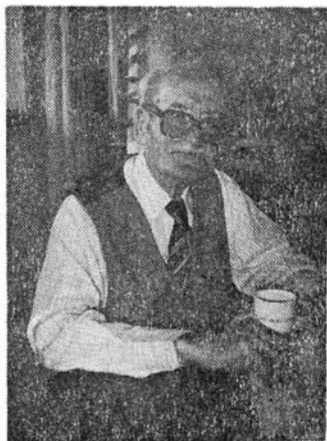
Το δεύτερο κωδωνοστάσιο κατεσκευάσθη από το Ελληνισιαστικό Συμβούλιο συγκείμενο από τους: Δημήτριο Αρμπούζη, Δημήτριο Ξηροπόδη, Αναστάσιο Γιάννακα, Γεώργιο Καράμπελα, Χρήστο Κονίδη, Δημήτριο Γ. Κονίδη, Σταύρο Λεονταρίτη και Παναγιώτη Παυλούνη με πρόεδρο τον ιερέα Γεώργιο Λάτση.

π. Γεώργιος Λάτσης

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Χαρίλαος Προκοπίδης

Πέθανε στις 27 Φεβρουαρίου και ετάφη στις 5 Μαρτίου 2001 στο νεκροταφείο Wollisoffen της Ζυρίχης.

Θεΐε μου, ελπίζω ότι μ' ακούς!...

Ήσουν ένας υπέροχος θεΐος, ένας υπέροχος άνθρωπος.

Ήρθαμε όλοι εδώ σήμερα, γιατί σ' αγαπάμε.

Εγώ, θεΐε μου, ήρθα από την μακρινή πατρίδα μας για να σ' αποχαιρετήσω.

Σ' αποχαιρετούν τα αδέρφια σου, σε αποχαιρετούν τα ανίψια σου, σε αποχαιρετούν ο Θωμάς και ο Νίκος που τόσο σ' αγαπούσαν.

Σ' αποχαιρετούν οι συγγενείς και οι φίλοι.

Σ' αποχαιρετά η Άρνα όπου γεννήθηκες.

Σ' αποχαιρετά η Κηφισιά όπου παντρεύτηκες και κατοικούσες.

Σ' αποχαιρετά η Ελλάδα, όπου με το κοινωνικό σου έργο τόσα προσέφερες.

Εγώ, θεΐε μου, δεν θα σ' αποχαιρετήσω, γιατί... πιστεύω στην επαφή των ψυχών.

Τώρα πια που βρίσκεσαι στην γειτονιά των αγγέλων θα σου πω, όπως πάντα, σ' αγαπώ πολύ ως τον ουρανό!

Καλό ταξίδι, θεΐε μου...

Βούλη Φραγκή-Σκληροού

Γεώργιος Ι. Βολτής

Στις 6/8/2001 έφυγε από κοντά μας ο Γιώργος Ι. Βολτής, έπειτα από σύντομη ασθένεια και μετά από σοβαρή πολύωρη εγχείρηση, στα 72 του χρόνια.

Δεν άφησε να γίνει γνωστή η περιπέτεια της υγείας του, ίσως για να μην ενοχλήσει κανέναν, και έτσι συγγενείς και φίλοι αιφνιδιάστηκαν δυσάρεστα από την είδηση του θανάτου του. Την παραμονή του θανάτου του, έμαθα ότι ήταν άρρωστος και πέρασα από το σπίτι του, φεύγοντας για το Ναύπλιο, να τον ιδώ. Τον ενθάρρυνα και χάρηκε που με είδε, χωρίς η εμφάνισή του να δείχνει ότι η ζωή που του απόμεινε ήταν τόσο λίγη. Την μεθεπομένη μου τηλεφώνησαν ότι έφυγε από τη ζωή και ήλθα πάλι στο Ξηροκάμπι για να είμαι παρών στην κηδεία του.

Στη σκέψη μου ήλθαν οι δεκαετίες που πέρασαν από τα μαθητικά χρόνια, οι

παντοειδείς δυσκολίες, τότε που οι μαθητές στο Γυμνάσιο Σπάρτης περίμεναν το φορτηγάκι του Κούρταλη, που έκανε τη συγκοινωνία Ξηροκάμπι - Σπάρτη, για να πάρουν το σακκούλι που τους έστελναν οι γονείς τους με ό,τι φτωχικό είχαν, που πολλές φορές όμως δεν είχε ούτε ψωμί. Χρόνια φοβερά δύσκολα που δεν κλόνισαν όμως την αποφασιστικότητα των νέων της εποχής εκείνης. Οι σημερινοί νέοι δεν μπορούν να φανταστούν ότι πολλοί από τους μαθητές τότε δεν μπορούσαν να αγοράσουν ούτε το Ορθογραφικό Λεξικό Τσέπης. Και όμως σχεδόν όλοι σταδιοδρόμησαν, άλλοι στην Ελλάδα και άλλοι στο Εξωτερικό. Και η γενιά αυτή αποτέλεσε τη βάση, σ' αυτήν στηρίχτηκε η οικονομική ανάπτυξη της χώρας που απολαμβάνουμε όλοι σήμερα και που ζηλεύουν οι γειτονικές μας χώρες.

Μόνο που η κοπιαστική πορεία της γενιάς εκείνης είχε σαν αποτέλεσμα τη φθορά της υγείας πολλών, με αποτέλεσμα πολλοί να φύγουν ενωρίς από τον κόσμο αυτό και ο κατάλογος απόντων που διαβάζεται στις περιοδικές συνεστιάσεις των συμμαθητών μας να μεγαλώνει συνεχώς και να έχουμε μείνει λίγοι. Στην επόμενη συνάντησή, Γιώργο, μαζί με άλλα, θα διαβαστεί και το δικό σου όνομα.

Η σκέψη μου γυρίζει πίσω στο 1954 που με μια παρέα φίλων ξεκινήσαμε για του Πουλιού τη Βρύση, με πρώτο σταθμό την Κουμουστά. Μείναμε στο σπίτι που είχε ο πατέρας του Γιώργου, αφού πήραμε το κλειδί από τον νέο ιδιοκτήτη.

Ξεκινήσαμε για το καταφύγιο του Ταυγέτου μέσα στη νύχτα, νωρίτερα από την ώρα που είχαμε αποφασίσει από λαθεμένο υπολογισμό της ώρας, αφού κανένας μας δεν είχε ρολόι. Καθώς ανηφορίσαμε στα τελευταία σπίτια του χωριού ο Γιώργος πήρε το βιολί που είχε μαζί του και έπαιξε τη Σερενάτα του Σούμπερτ. «Έξω η νύχτα, βαθύ σκοτάδι να φύγουμε έλα μακριά...». Μέσα στην απόλυτη σιγαλιά της νύχτας οι μαγευτικοί ήχοι του βιολιού πέρασαν στις καρδιές μας για πάντα.

Έτσι θα σε θυμόμαστε, Γιώργο, όσοι μείναμε πίσω.

Άς είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού μας που σε σκέπασε.

Γεράσιμος Κατσουλάκος

Για το Δημήτρη Δικαιάχο

Πολλές χαρές έχει ο κόσμος τούτος: ήλιος, θάλασσες, φρούτα, βουνά, ιδέες· κι όλα αυτά, καθώς η ζωή τα ξεθωριάζει και γίνονται καθημερινά και συνηθισμένα, έρχεται κάποτε «κάτι» να τους χαρίσει τη λάμψη τους.

Παιδί, θυμάμαι, κέρδιζα το χαρτζιλίκι και τη λάμψη της ζωής, όταν ερχόταν ο σεμνός και ευγενής εκείνος άνθρωπος και μου υπαγόρευε κείμενα για τη μικρή τοπική μας εφημερίδα...

Φωνή απαλή, αργή, συρτή με σεβασμό στα αδύνατα χέρια και ασχημάτιστα φωνήεντά μου. Και σιγά σιγά το νερό, η πέτρα, ο δυόσμος, το ψωμί, το γέλιο γίνονταν λέξεις ζεστές, ορατές, απέραντες σε χρόνια απαιτητικά... Η πρώτη προίκα μου...

Ενήλικη τώρα, με δυνατότερα χέρια και ισχυρά φωνήεντα, εγώ να γράφω στη μικρή τοπική μας εφημερίδα ένα ταπεινό ευχαριστώ για τη σεμνότητα και την ομορφιά εκείνου του ανθρώπου που έσμιξε η ψυχή του με το Θεό!

Ευχαριστώ για το χαρτζιλίκι, το χαμόγελο, το βουνό.

Ευχαριστώ για τη «Γαλήνη», το τελευταίο βιβλίο που μου κάνατε δώρο σα να ξέρατε. . .

Γαλήνη σε σας που μας βλέπετε.

Γαλήνη σε μας που σας ονειρευόμαστε.

Αιμιλία Παπαδάκου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Για τη συνέχιση της έκδοσης της «Φάριδος»: Ηλίας Προκοπίδης (1.000), Γεώργιος Καράμπελλας (5.000), Αριστέα Γ. Κατσουλάκου (5.000), Χρήστος Καπετανάκος (3.000), Γεώργιος Κονιδης του Β. (1.000), Παναγ. Παυλουνής (2.000), Δημήτριος Ανδρεάκος (1.000), Δημήτριος Χριστάκος (1.000), Ηλίας Μανιάτης (1.000), Νικόλας Καρκαμπάσης (1.000), Δημήτριος Λάσκαρης (2.000), Μαρία Σταμάτη (1.000), Απόστολος Μακράκος (2.000), Γεώργιος Λαμπρινός (1.000), Κων/νος Χριστάκος (1.000), Γιάννης Σταθάκος (2.000), Γεωργία Κωτισιοπούλου (2.000), Θεόδωρος Μπαϊμάς (1.000), Γεώργιος Αραχωβίτης (1.000), Δημήτρ. Κονιδης του Γ. (1.000), Γεώργιος Μανδαπήλιας (1.000), Προκόπης Βαφάκος (5.000), Ευγενία Ριζάκου (5.000), Λάμπρος Σακελλαριάδης (10.000), Προκόπης Κονιδης (1.000), Βασίλειος Κοντογιωργάκος (1.000), Γεώργιος Μανιάτης (1.000), Παναγ. Μανδραπήλιας του Β. (2.000), Γεώργιος Μούτουλας (1.000), Φίλιππος Νικολακάκος (1.000), Παντελής Γιάννακας (1.000), Γεώργιος Αρμπούζης (1.000), Μιχάλης Κρίγκας (1.000), Ευστράτιος Μανιατάκος (2.000), Ηλίας Μανιατάκος (2.000), Χαρίλαος Κυπραίος (1.000), Κασιανή Αμοιρίδη (2.000), Γεώργιος Λάσκαρης (1.000), Δημήτριος Φραγκής (1.000), Νικήτας Βλάχος (2.000), Παναγ. Καλότυχος (10.000), Παναγ. Αρμπούζης (5.000), Νίκος Καπετανάκος (5.000), Πίτσα Παναγέα (5.000), Βούλα Φραγκή (15.000), Γεώργιος Μπελεκάκος (1.000), Παναγ. Παναγέας (2.000), Δημήτριος Κονιδης του Χ. (1.000), Γεώργιος Σουλειδής (1.000), Τασία Καρκαμπάση (1.000), Σμαράγδα Βαλκανά (1.500), Νίκος Γρίβας (1.000), Βασίλειος Ρουσάκος (1.500), Χαρίλαος Κυριακάκος (5.000), Μιχάλης Αλεξάκης (1.000), Αθανάσιος Βέργαδος (1.000), Παναγ. Σταυρόγιαννης (1.500), Χρήστος Κονιδης (2.000), Παναγ. Γρίτης (1.000), Παντελής Καρκαμπάσης (5.000), Άλκης Ξαοθάκης (2.000), Γεώργιος Δριμπέλας (3.000), Αντώνιος Κανελλής (5.000), Γεώργιος Γιαλελής (2.000), Δημήτρ. Πλαγιάννης (5.000), Δήμητρα Σταθοπούλου (5.000), Καλλιόπη Παπαδάκου (1.000), Χρήστος Νικολακάκος (1.000), Γεώργιος Νικολακάκος (1.000), Γεώργιος Παπαζαχαρίας (5.000), Αδαμαντία Ανδρουλιδάκη (5.000), Σταύρος Μυλωνάκος (3.000), Αγγελική Σπαθανά (20 δολ. Καναδά), Μάγια Μιχαηλίδη (5.000), Ματίνα Γρηγορίου (3.000), Αφροδίτη Σκουριώτη (3.000), Αντώνιος Λάσκαρης (5.000), Δημήτριος Αμοιρίδης (5.000), Ηλίας και Αραβέλλα Ματθαίου (20.000), Βασίλειος Μίκος (5.000), Χρήστος Παπαδάκος (5.000), και Σταύρος Παπαδάκος (5.000).

ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η σκηνή που περιγράφουμε έλαβε χώρα στο αεροδρόμιο του Ελληνικού στα μέσα της δεκαετίας του '50. Αύγουστο μήνα, έχοντας τελειώσει τις συνηθισμένες τότε αγροτικές δουλειές, Ξηροκαμπίτης ανεβαίνει τις σκάλες του ελικοφόρου αεροπλάνου που θα τον μετέφερε στον Καναδά. Οι μηχανές του αεροπλάνου δουλεύουν, ενώ οι έλικες περιστρέφονται με μανία παρασύροντας χαρτιά και σκουπίδια. Ο Ξηροκαμπίτης λίγο πριν μπει στο αεροπλάνο στάθηκε στο πλατύσκαλο της σκάλας, κοίταξε δεξιά και αριστερά, θαύμασε το φαινόμενο και φώναξε στους δικούς του που τον αποχαιρετούσαν από κάτω: «Εδώ έπρεπε νά'χα το αλώνι· θα ξαλώνιζα μονοήμερις...».

Κάποτε, όταν ανέλαβε προσωρινά υπηρεσία κάποιος συγχωριανός μας αναπληρώνοντας έναν υπάλληλο που θα έφευγε με καλοκαιρινή άδεια, θυμόσοφος συγχωριανός σχολίασε το γεγονός: «Να ειδοποιηθεί ο κόσμος να μάσει τα ζωντανά του!!!».

H. M. + B. X.

ΤΙΜΗ ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

Οι μαθητές του δημοτικού σχολείου 'Ανω Ορεινής Σερρών των ετών 1957-1962 είχαν την ευτυχή έμπνευση να καλέσουν στο χωριό τους τον τότε δάσκαλό τους κ. Γεώργιο Ν. Μιχαλάκο και να τον τιμήσουν για την προσφορά του. Οι τότε μαθητές εκκλησιάστηκαν στο ναό του χωριού και στη συνέχεια επισκέφθηκαν το σχολείο τους, το οποίο σήμερα δεν λειτουργεί. Σε δεξίωση που δόθηκε αργότερα και στην οποία παρευρέθη και ο νομάρχης Σερρών κ. Αν. Καρυπίδης, εκπρόσωπος των μαθητών επέδωσε στον τιμώμενο δάσκαλο αναμνηστική εγγράρακτη πλάκα. Εκ μέρους όλων των μαθητών ο κ. Π. Πελιτάρης, Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α. Π. Θεσσαλονίκης, απηύθυνε χαιρετισμό καταλήγοντας: «Δάσκαλε, να είσαι υπερήφανος για τους μαθητές σου. Όλοι πέτυχαν στη ζωή».

A. K.

Η ΠΑΝΑΪΤΣΑ ΤΗΣ ΚΟΥΜΟΥΣΤΑΣ

Η Παναίτσα, η μικρή εκκλησία Ν.Α. της Κουμουστάς, είναι η πιο παλιά εκκλησία της περιοχής μας. Κατά πάσα πιθανότητα πρόκειται για κτίσμα του 14ου ή και του 13ου αιώνα. Οι αγιογραφίες της όμως λόγω της εγκατάλειψης έχουν υποστεί ζημιές. Η διάβρωση έχει προχωρήσει σε σημείο ανησυχητικό. Η πολύχρονη όμως συνεργασία Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ξηροκαμπίου και Ε' Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ήδη από την 29η Οκτωβρίου 2001 συνεργεία της ως άνω Εφορείας εργάζονται εκεί σε μια προσπάθεια να προστατευθούν οι τοίχοι εξωτερικά για να αποτραπεί η περαιτέρω διάβρωση από την υγρασία. Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ξηροκαμπίου ευχαριστεί την προϊσταμένη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας Σπάρτης κυρία Αιμιλία Μπακούρου και τους συνεργάτες της.

π. Γεώργιος Λάτσης

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Το φιλέρευνο ενδιαφέρον οδήγησε το ζωγράφο Παναγιώτη Χ. Κονίδη, κάτοικο Λιακαϊκών, στην ανεύρεση σημαντικών αρχαιολογικών αντικειμένων στις θέσεις Μονολιά, Ελληνικό γεφύρι, Ανάκωλο και Μπαρμπανίτσα. Τα αντικείμενα αυτά, που εν τω μεταξύ παραδόθηκαν στην Ε' ΕΠΚΑ, ήταν μία αμφίστομη σφύρα, δύο αμφίστομοι πελέκει, δύο άρπες, τρεις αναβατήρες ιππέως και μία σβάστικα. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στη διαχρονική ιστορία της περιοχής και στη χρήση του σιδήρου. Προσεχώς θα δώσουμε περισσότερα στοιχεία.

Δ. Κ.

Τα νέα μας

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Προκόπης Ρουσσάκος του Ευαγγέλου ετών 75, Αντώνιος Καρούνης του Δημητρίου ετών 86, Παναγιώτης Κομνηνός του Ιωάννη ετών 85, Παναγιώτης Γεωργίτσος του Δημητρίου ετών 46, Παναγιώτα Καψάλη του Ιωάννη ετών 91, Θεώνη Λιακάκου του Βασιλείου ετών 93, Γεώργιος Βολτής του Ιωάννη ετών 72, Γεώργιος Σταμάτης του Πέτρου ετών 53, Αναστάσιος Παναγέας του Ιωάννη ετών 65, Ευάγγελος Κυριακάκος του Γεωργίου (Σούκος) ετών 76, Μιχάλης Ιππιώτης του Πέτρου ετών 65.

ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Γεώργιος Μπακογιώργης και Θεοδώρα Κουτσοβασίλη απέκτησε κορίτσι. Το ζεύγος Νικόλαος Καρκαμπάσης και Μαρία Γκούβερη απέκτησε αγόρι.

ΓΑΜΟΙ

Η Γιαννούλα Δούσμανη του Σταύρου παντρεύτηκε τον Πέτρο Ιππιώτη του Μιχάλη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Κυριακούλα Κωνστανταρόγιαννη χήρα Ηλία ετών 90.

ΑΝΩΓΕΙΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Βασίλειος Ξυδιάς και Σταυρούλα Μιχελάκου απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος Αθανάσιος Αρφάνης και Κων/να Βασιλάκου απέκτησε αγόρι.

ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Θεόδωρος Κωνσταντάκος και Ιουλία Στενιώτη απέκτησε κορίτσι.

ΓΑΜΟΙ

Η Αθηνά Σταρόγιαννη του Σταύρου παντρεύτηκε το Νικόλαο Οικονόμου. Η Παναγιώτα Φεγγαρά του Λεωνίδα παντρεύτηκε το Νικόλαο Παυλόπουλο. Η Μαρία Πιερρουτσάκου του Πέτρου παντρεύτηκε το Βασίλειο Καζάκο. Η Ελένη Σταρόγιαννη του Παναγιώτη παντρεύτηκε τον Ηλία Αλεβετσοβίτη. Η Αλεξάνδρα Χρυσικάκη του Πέτρου παντρεύτηκε τον Ηλία Αραχωβίτη του Κων/νου. Η Σταυρούλα Αλειφέρη του Μενελάου παντρεύτηκε τον Πέτρο Βανδώρο του Αναστασίου. Η Μαρία Πιερρουτσάκου του Αναστασίου παντρεύτηκε το Δημήτριο Μανωλάκο του Ηλία.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Παναγιώτης Κατσούλης του Γεωργίου ετών 83, Σταύρος Μενούτης του Κων/νου ετών 88, Γεώργιος Τσέτσεκας του Δημητρίου ετών 83.

ΛΕΥΚΟΧΩΜΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Μανώλης Κουτράκος και Αντωνία Βαχαβιάλου απέκτησε αγόρι.

ΓΑΜΟΙ

Η Σταυρούλα Αναγνωστάκου του Γεωργίου παντρεύτηκε το Γεώργιο Σωτηράκο του Δημητρίου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Κων/νος Τερζάκης του Δημητρίου ετών 67, Ευάγγελος Λιακάκος του Σταύρου ετών 83.

ΓΟΡΑΝΟΙ

ΓΑΜΟΙ

Η Βασιλική Ρηγάκου του Βασιλείου παντρεύτηκε το Γεώργιο Λυμπερόγιαννη του Ιωάννη. Η Χριστίνα Αγγέλοβα του Ιβάν παντρεύτηκε το Μιχάλη Λάμπρο του Σωκράτη. Η Σουσάνα Θεοδωρίδου του Χαραλαμπους παντρεύτηκε το Γεώργιο Ζερβούλια του Τζανέτου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Ευαγγελία Βλογιαννίτη χήρα Ευαγγέλου ετών 74, Κων/νος Σουλειδής του Φωτίου ετών 85, Αμαλία Στρατάκου του Χαρίλαου ετών 67, Γεώργιος Ρηγάκος του Βασιλείου ετών 76, Κων/νος Λαμπράκος του Γεωργίου ετών 87.

ΑΡΝΑ

ΓΑΜΟΙ

Η Δέσποινα Λιούνη του Ευαγγέλου παντρεύτηκε τον Ιωάννη Σταματόπουλο του Νικολάου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Ανθούλα Λαμπριανάκου χήρα Ηλία ετών 90, Απόστολος Δρογκάρης του Γεωργίου ετών 88.

ΔΑΦΝΗ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Ηλίας Τσοράκος του Παναγιώτου ετών 77, Σταύρος Βορβής του Παναγιώτου ετών 87, Σταυρούλα Πετράκου του Ηλία ετών 93.

ΤΡΑΠΕΖΟΝΤΗ

ΓΑΜΟΙ

Η Αικατερίνη Βαλκανά του Ηλία παντρεύτηκε το Χρήστο Παπαδόπουλο του Ευάνδρου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε η Δημήτρω Μανίκα χήρα Γεωργίου ετών 88.

ΣΠΑΡΤΙΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Γεώργιος Ριζάκος και Αγγελική Τζανέτου απέκτησε κορίτσι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε η Αγγελική Μπακολιά του Παναγιώτη ετών 67.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε ο Παναγιώτης Πανουτσάκος του Ιωάννη ετών 76.

ΠΟΛΟΒΙΤΣΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Ανδρέας Νικολακάκος και Κυριακούλα Μαστρογιαννάκου απέκτησε κορίτσι.